

NOORD-BRABANDER.

De uitsaaf van dit blad geschiedt driemaal 's weeks, op wel dingsdags, don-
dordags en zaturdags, en wordt franco toegezonden tot de naastbij gelegen
kantoren, voor den prijs van f3 50 voor 3 maanden. Men kan zich altijd laten in-
zenden op alle postkantoren en bij de vernaamste boekhandelaren. Voor deze stad en
groote plaatsen, van waar hetzelfde bij de uitgevers wordt afgehaald, is de prijs slechts
100. Advertentien worden tegen 15 cents den regel geplaatst.

*Dicere verum
Quid vetus? HORATIUS*

NUMMER 58.

'S BOSCH.

DINGSDAG, 15 MEI 1832.

Overluiden.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Vrydag 11 Mei.

De zitting van de tweede kamer der staten-generaal van he-
den heeft ten half twee ure eenen aanvang genomen.

Zijn gelezen twee missives van de eerste kamer der staten-
generaal, houdende kennisgeving, dat zij zich vereenigd had
met de ontwerpen van wet, omtrent den vrijdom van de wij-
nen en de belasting op de zee. Aangenomen voor notificatie.

Nog is gelezen eene missive van Z. Excell. den minister se-
cretaris van staat, daarbij inzêndende een nieuw verbeterd
ontwerp van wet, benevens eene memorie van toelichting, om-
trent de belasting op het personeel. Verzonden naar de afdee-
lingen van de maand oktober. Van drie ingekomen boekwerken
is van de kamer hulde gedaan. Daaronder bevond zich het al-
gemeen verslag van de commissie, belast geweest met het on-
derzoek der cholera te Hamburg en Berlijn, door Zijne Excell.
den minister van binnenlandsche zaken ingezonden. (Zie later
P. Bosch).

Enige ingekomen verzoekschriften, houdende bedenkingen
op het voorgedragen tarief, de personele belasting, de belas-
ting op de brandstoffen enz., zijn in handen der commissie tot
de petitiën gesteld, door welke vervolgens, bij monde van de
heeren *Cat, van Hemert, van der Gronden, en de la Court*,
niet onmerkbaar drie rapporten zijn uitgebragt, alle
betreffende de belasting op de brandstoffen, en de aanhangige ontwerpen
van wet, die rapporten bevond zich ten op het verzoek-
schrift van de wijng-korenwijnstokers te Schiedam, hou-
dende bezwaaren tegen de heffing van eene belasting op de
aankomen. De bezwaaren gaven daarbij te verstaan, dat, hoe-
veer zij niet ontkennen, dat aan de klagten, door de kamer
van kooplieden te Schiedam en door hen in het vorig jaar in-
gebragt, in vele opzichten inderdaad is te gemoet gekomen, zij
echter vermeenden, dat het geheel bestaan der brandstoffen in
de waarschaal gesteld, bedreigd en te spoedig misschien ver-
nietigd zal worden, zoo lang men hen niet geheel vrijdom
verleent van alle accijns op de brandstoffen: Dit rapport zal met
alle anderen, waarvan een groot aantal gedrukt zal worden,
ter griffie worden gedeponeerd. Omtrent het drukken der rap-
porten in het algemeen is eene korte discussie ontstaan.

De afdeelingen voor de maand mei op de gewone wijze ver-
nieuwd zijnde, werden door den voorzitter tot presidenten en
vice-presidenten geproclameerd: 1ste afdeeling, de heeren *van
Randwyck* en *Prats*; 2de, de heeren *de Jonge* en *op den Hoef*;
3de, de heeren *Dankar Cyrius* en *Luzac*; 4de, de heeren *d'Es-
oury* en *van Nes*, en 5de, de heeren *Beelaerts* en *van Reenen*,
waarna de vergadering onbepaald is gescheiden.

's HERTOGENBOSCH, 14 Mei.

Van de leden van de tweede kamer zijn rondgedeeld de ant-
woorden der regering op de aanmerkingen van de afdeelingen,
betreffende het ontwerp van wet ter wijziging der bestaande
voorzendingen op het patentregt. Daarin wordt onder anderen
aangevoerd, dat de regering eene volledige herziening en over-
werking der wetten van 1819 en 1823 op het patentregt, niet
noodzakelijk zou achten, even weinig als zij daartoe het tegen-
woordige tijdstip wel gekozen zou rekenen, geheel deelende in
het gevoelen der leden, welke vermeenen dat hiertoe het uit-
zigt op eenen meer duurzamen stand van zaken geopend dient te
zijn, en heeft zij dienvolgens vermeend, bij hare voordragt tot
eenige wijzigingen in gezegde wetten en verhooging der tarie-
ven, voor het tegenwoordige, te moeten verblijven; behoudens
het terugkomen op de zaak in kalmer tijden en bij meerdere
zekerheid in den toestand der nijverheid. (De *Staats-Courant*
van, laatsteleden zaterdag deelt de verhooging der tarieven mede).
Bij de nota der veranderingen worden ingetrokken en gewijzigd
de vrijdommen van patent verleend aan de *advokaten* en *paar-
dampstoommeesters* en die ten behoeve van *bestendig in hunne vaar-
tuigen wonende en geeste duiten reizigers of wateren be varende
schippers*. Voorts wordt er in de antwoorden aangemerkt, dat
wat er ook moge gebeuren, het zeker is, dat de bestaande be-
lastingen (de opcenten ongerekend), zullen moeten worden ver-
hoogd; dat door de voorgedragene verhoogingen men niet zal
komen tot de opbrengst van 1832, de voorzegde opcenten mede
gerekend, en men ziet dan ook niet de mogelijk in, om het-

geen de patenten voor 1832 opbrengen, voor 1833 en vervol-
gens nog meer te verminderen; dat er geene verdere veran-
deringen in de bestaande wetten noodzakelijk geacht worden;
dat het nut eener toepassing van het bij deze voordragt en bij
die nopens de personele belasting, aangenomen beginsel, om
de nieuwe belastingen eerst met den 1 mei te doen ingaan, op
het gehele stelsel van financiën voor het minst twijfelachtig
schijnt, en dat als vreemde kramers, in het ontwerp bedoeld,
alle die kramers worden beschouwd, welke niet binnen het rijk
woonschtig zijn.

Bij deze antwoorden is gevoegd eene nota van veranderingen
in het ontwerp en de daarbij voorgedragene tabel n° 7, waar-
onder alle kramers en vreemde kooplieden zullen worden ge-
rangschikt; hebbende de tarieven in de voordragt voorkomende,
allen nog eenige verhooging ondergaan.

— Z. K. H. de veldmaarschalk prins van Oranje wordt alhier
uit 's Hage terug verwacht.

— Het staat vast dat de russische ratificatie vergezeld gaat
door twee protocollen, voerende de nummers 58 en 59. Nopens
den inhoud dier stukken vernemen wij het volgende: De Kei-
zer ratificeert het traktaat, behoudens de wijzigingen daar te
stellen in de artikelen 9, 12 en 13, het eerstgemelde de vaart
op de binnewateren, het tweede den Antwerpschen handels-
weg van Sittard naar Keulen, het laatste de schuld betreffende.
Die drie artikelen moeten het onderwerp eener onderhandeling
tusschen Holland en België uitmaken.

Wat in de ratificatie opmerkelijk is, is de datum, die tot
den 18 januarij opklimt, en men herinnert zich dat de graaf
Orloff St. Petersburg eerst in den nacht van 30 op 31 januarij,
heeft verlaten.

Het 58ste protocol houdt in, dat geenerlei wijzigingen op
het traktaat zullen kunnen vastgesteld worden, anders dan on-
der goedkeuring van den Koning der Belgen; dat zij in geen
geval over de kwestien betreffende België's onafhankelijkheid,
onzijdigheid, en over de erkenning des Konings en van het
grondgebied kunnen loopen.

Het 59ste protocol heeft ten oogmerk Holland en België van
het hervatten der vijandelijkheden te wederhouden.

(Handelsblad.)

— Wij ontvangen heden per koerier uit Londen van j. leden
woensdag 9 dezer, de hoogstgewigtige tijding, dat de ministers
hunne demissie ingediend hadden en dezelve door den Koning
aangenomen was. In de stad heerscht eene groote gisting en
men was op nieuw voor volksberoeringen bedacht. Geconsolid.
waren aan de Beurs gedaald tot 83 7/8. (Id.)

— Het algemeen verslag der commissie, belast geweest met het
onderzoeken der cholera, in Hamburg en elders in Duitsch-
land, ziet thans het licht. Hetzelve is in drie hoofddeelen ver-
deeld: 1°. Ontstaan en verbreiding van den aziatischen braak-
loop, in de door de commissie bezochte plaatsen. Hierin wordt
betoogd, dat het eerste uitbreken, over het algemeen, onder
losbandige, door armoede in onzindelijkheid levende, personen
is geschied; en inzonderheid de onmogelijkheid om het indrin-
gen der siekte door afsluitingen te keeren, weswege de com-
missie zegt: «Tot hiertoe bestaat er geen rijk, hetwelk door
kordons in staat is geweest, om de siekte het binnentreden in
hetzelve te belatten; met geenen genoegzamen grond toch,
kan men hiertegen aanvoeren, dat kleine plaatsen of landstre-
ken hierin somtijds geslaagd zouden zijn, en door kordons en
quarantaine-maatregelen de siekte hebben buiten gesloten. Wij
stemmen gaarne toe, dat sommige plaatsen en landstreken van
de cholera zijn vrij gebleven, die door kordons omgeven wa-
ren, doch kunnen dit niet als een gevolg van de kordons of
van de genomen maatregelen beschouwen, aangezien er een
eens verscheidene plaatsen en landstreken van de cholera bevre-
d blijven, waar geheel geene middelen tot afwering van dezelve
zijn in het werk gesteld, en onder deze zijn er niet weinige
op te noemen, welke een onafgebroken verkeer onderhouden
met plaatsen, alwaar de cholera heerschte.»

2°. Beschrijving van den aziatischen braakloop. Dezelve wordt
aldus omschreven: «De aziatische braakloop, *cholera asiatica*,
is eene eigenaardige, vroeger in Indië *endemisch*, sinds 15 ja-
ren *epidemisch* in Azië en Europa heerschende, zeer snel en
eigendommelijk op de levensverrigingen werkende siekte, welke

haar slagtoffer meestal in zeer korten tijd, somtijds zelfs in weinige uren, wegrukt; dan eens plotselijk, zonder eenige voorboden te voorschijn treedt, meermalen echter door eenige ziekteverschijnselen wordt voorafgegaan. De commissie verdeelt de ziekte, naar hare graden van hevigheid, in drie klassen, te weten: *diarrhoea cholerae*, *cholera ethica* en *cholera erythraea*. Na de verschijnselen, als loomheid, diarrhoea, trilling in de kuitspiers, enz. te hebben opgenoemd, wordt met veel nauwkeurigheid de ziekte, geneeskundig beschouwd, en wordt in het breede betoogd, dat de cholera niet epidemisch, besmettelijk van persoon op persoon, is, hetgeen door een aantal duitsche geneeskundigen wordt gestaafd, en ook door de ondervinding der commissie zelve.

En 3°. Algemeene en bijzondere tegen den asiatischen braakloop te nemen maatregelen.

Griekenland.

SYRA, 18 Maart.

Gisteren heeft men op eene geheel en al onverwachte wijze, de gelukkige kens van den nieuwen vorst van Griekenland, in den persoon van prins Otto van Beieren vernomen; zij heeft misschien eenen grooteren geestdrift veroorzaakt dan de tijding der overwinning van Navarino of die van het protocol van den 6 juni. Binnen een kwartier uren was de geheele stad er van onderrigt; al de inwoners uit de verslagenheid, waarin zij gedompeld waren, bekomende, gaven zich aan de blijdschap over. Men liep na de kerken om God te danken. Men gaf elkander van hand tot hand het afbeeldsel van den nieuwen Koning, hetwelk de heer Thiersch bezit, over; een ieder verlangde hetzelfde te zien, onderscheidenen poogden het na te maken. Men verheugde zich op het berigt dat de heer Thiersch in Griekenland zou blijven, en dat hij bij den Koning aan de organisatie van het land zou arbeiden. Door zijne kennis van onze taal en door zijne betrekkingen, alsmede door zijn bedaard karakter en zijne vervreemdheid van de partijen, die ons verschouwen, heeft de heer Thiersch zich de achting en toegeneigdheid verworven van alle Grieken, welke gelegenheid gehad hebben van hem te kennen. (Gaz. Univ.)

Duitschland.

FRANKFORT, 10 Mei.

Volgens bijzondere berigten uit Turin, zoude het sardinische hof, dadelijk na het ontvangen der tijding, dat de zaak van Ancona gesehikt was, bevel hebben gegeven om het leger van den voet van oorlog op dien van vrede te brengen.

— Onder dagteekening van den 15 april, heeft de gezant van het groot hertogdom Baden, bij het bondgenootschap, een protest ingeleverd tegen de schending van deszelfs grondgebied door de bazelsche troepen, die in den nacht van den 5 op den 6 dierzelfde maand, zich naar Gelterkinden begeeft hebben.

Engeland.

LONDEN, 8 Mei.

Naanwelijks was gisteren avond het huis der lords in comité vergaderd om over de hervormings-bill te raadplegen, of lord Lyndhurst verlangde, dat de eerste clause, inhoudende de bepaling der burgten en plaatsen, die hun regt om afgevaardigden naar het parlement te zenden, moesten verliezen, mogt uitgesteld worden, totdat men in overweging zou genomen en bepaald hebben, aan welke plaatsen het nieuwe regt van vertegenwoordiging zou worden toegekend. De lord-kanselier, lord Brougham, verklaarde zich tegen dit voorstel, als overtuigd, dat het alleen gedaan werd om de wet te doen verwerpen; in welk gevoelen hij te meer versterkt werd door het vroeger gedrag van lord Lyndhurst, welke zich steeds tegen den maatregel had verzet; dien eene schending der constitutie en een ondergang voor het evenwigt der magt tusschen de drie standen had genoemd en tegen de tweede voorlezing had gestemd. De graaf van Radnor uitte zich daartegen, als moetende strekken om in het geheel het ontnemen van het oude kiesregt te beletten. De hertog van Wellington verklaarde steeds een vijand van hervorming te zijn, doch nu de wet ten tweede male gelezen was, haar door geene slinksche middelen te zullen aanvallen; maar hij geloofde geenzins, dat het voorstel van zijnen vriend onder zoodanige middelen kon gerekend worden. Het verwonderde hem, dat niemand gegronde redenen aangevoerd had om het te wederleggen, en daar hij het voor zeer weinig en geschikt hield, zou hij het met zijne stem ondersteunen. Lord Holland betoogde daarentegen, dat, zoo de lords den weg volgden, die hun nu voorgelagen werd, zij al het goede zouden omver stooten, wat door hunne laatste stemming is opgehouden; dat het uitstellen der bedoelde clause volkomen gelijk stond met het verwerpen der wet, en dat daardoor de natie hare zoo laag genutte verlangens zou versieeld zien, en tevens het groote doel gemist zou worden, dat men zich van deze wet had beloofd, namelijk om het volk te verzoeden met de oude constitutie en de oude beginselen en praktijk der constitutie te verbeteren en te verlevendigen. De hertog van Newcastle zou

tegen de wet stemmen, hoe of men die ook wilde wijzigen, omdat hij haar beschouwde als tot eene omwenteling leidende. Lord Ellenborough verdedigde het voorstel tegen de verdenking dat het met een hoos opzet gepaard ging, en zou zich daarvoor verklaren, dewijl hij begreep, dat het diende om orde regten te beschermen. Waarna de graaf Grey verklaarde, dat, zoo de motie doorging, de wet verworpen was, daar zij neestreeks de beginselen omver stiet, waarop de wet was gegrond, en zeide beducht te zijn voor de gevolgen, bijaldien het huis der lords zich als eenen onoverkomelijken hinderpaal opwierp tegen eenen maatregel, dien het volk beschouwde als noodig voor de goede regering des lands en eene genoegzame vertegenwoordiging. Voorts bestreden nog de graaf Mansfield en Clifford het voorstel, dat eindelijk met 151 tegen 116 en dus met eene meerderheid van 35 stemmen aangenomen is. Na verzocht de graaf Grey, dat de verdere beraadslagingen over de wet tot donderdag verschoven werden en hierin bewilligde het huis.

— Dezen ochtend vroegtijdig zijn de ministers vergaderd geweest om te overleggen, wat zij in dezen moeilijken toestand moeten doen. Men zegt, dat zij besloten hebben hunne posten neder te leggen, indien de Koning niet toestemt in het beoogen van nieuwe pairs, en niet verder met de bill voort te gaan, zonder zoodanige zekerheid voor hare aannemings verkregen te hebben. Zoo er nieuwe pairs aangesield worden, is door het gebeurde op gisteren niets verloren, omdat alsdan het voorstel van lord Lyndhurst niet meer dan eene formaliteit wordt; doch indien de Koning mogt weigeren tot zoodanige beoeming over te gaan, is het den ministers niet mogelijk op het kussen te blijven. Na het ophreken van den kabinetsraad zijn lord Grey en lord Brougham naar Windsor gereden, om Z. M. den Koning kennis te geven van het besluit van den raad.

— Reeds zijn er volksvergaderingen in West-Minster en verscheidene kerspelen belegd om adressen te teekenen aan den Koning, ten einde hem tot eene benoeming van pairs te bewegen, en de ministers te versterken tegen den schok, dien zij hebben ondergaan. (Zie boven's Bosch.)

— Deze dagen heeft in een veld, nabij Birmingham, eene buitengewoon groote volksvergadering plaats gehad, werwaarts van verschillende kanten de politieke genootschappen plegtig waren opgetrokken met vaandels en bannieren; en in zoo grooten getalle, dat die optocht vier mijlen lang den geheelen webesloeg. Men rekent, dat er tweemaal honderd duizend menschen bij een waren. De hervorming was het doel van die samenkomst, en de heer Thomas Attwood, welke deze vergadering als president bestuurde en een adres aan het huis der lords voorstelde, sprak zeer warme taal, verzekerende zelfs, liever te willen sterven dan de hervormings bill verwerpen of hare beginselen geschonden te zien.

— De graaf de Palmat is hier aangekomen als gevolmachtigde minister van het gouvernement van don Maria.

De admiraal Sartorius, die over don Pedro's zeemagt het bevel voert, schrijft van Augra den 25 april, dat hij geenen aanval op Madeira heeft aangeraden, nu de zaken zoo ver gereed zijn om eenen aanslag op Portugal te wagen; maar begrijpt dat Madeira geblokkeerd moet worden door twee of drie vaartuigen, die men bij de groote expeditie kan missen, welke zeker den 20 mei onder zeil zal gaan. De troepen, schrijft hij, hebben eene goede houding en zijn volmoed. Na het vermeesteren van Porto Santo komen aldaar dagelijks overloopers aan, die zich voor de goede zaak verklaren, en zoo Madeira streng geblokkeerd wordt, moet het vallen.

— Met brieven uit Brazilië van den 17 maart heeft men berigt, dat in de provincie Bahia oproerigheden hebben plaats gehad, doch de maters geslagen en uiteen gejaagd zijn. Er schenen twee partijen te zijn, eene voor eene federatie en de andere voor de terugkomst van den gewezen Keizer, welke beide de bestaande regering vijandig zijn.

Frankryk.

PARIJS, 9 Mei.

Ten gevolge van een rapport van den minister van binnenlandsche zaken, heeft de Koning voorloopig, totdat hij eene bijzondere wet daarin zal zijn voorzien, bij ordonnantie, eene jaarlijkse toelage van vijf honderd fr. toegelaten, aan al de geboorten, die tot de inneming en verwoesting der Bastille hebben medegewerkt.

— In een postscriptum van het ministerieel avondblad en ook in den *Moniteur* wordt het volgende vermeld:

Londen, 5 mei.

— De prins de Talleyrand aan den minister van binnenland-

— De russische en belgische plenipotentiarissen hebben de ratificatie van het traktaat van 15 november uitgewisseld. De u twisseling der ratificatie van de overeenkomst betrekkelijk de belgische vestingen is gisteren uitgewisseld.

— De heer Lavie is buiten gear; heden is er eene van

sultatie van geneesbaeren gehouden, die de ziekte meester zijn. De krankzinnigheid van den heer *Perrier* schijnt zich voornamelijk te bepalen tot eene ijhoofdigheid gedurende de koorts zoodat hij meestal tien uren van de twaalf bedaard en wel bij het hoofd is. De *Gazette* maakt de volgende opmerking omtrent den tegenwoordigen toestand van dien staatsman:

Zoo het veroorloofd was eenige gevolgtrekking te halen uit de tegenwoordige mijneringen van den voorzitter van den raad zou de ziekte, waaraan hij thans lijdt, hem overvallen zijn te midden der treurigste bepeiningen over den zedelijken toestand der maatschappij en de gevolgen der ongodsdienstigheid, die de zelve ondermijnt. Hij doet, zegt men, de sterkste verwijtingen aan al wie hem genaakt, aan den eenen voorhoudende dat niets zonder godsdienst duurzaam kan wezen, en aan den anderen bevelende alles tot het spoedig herstel des godsdienstes aan te wenden, daar hij voor zich buiten de zelve niets wezenlijks kent. Men zoude zeggen dat de expeditie van Ancona hem hieromtrent gedachten heeft ingeboezemd, die zijnen geest, in de oogenblikken zijner ijhoofdigheid, ten sterkste beroeren en zijne ziel met naberoew vervullen. In zijne bedaarde oogenblikken, komt hij er altijd op terug, om de rampen te betreuren, welke de ongodsdienstigheid over Frankrijk heeft gehaald.

Men verneemt, dat onder het getal personen, die met de hertogin van Berry zijn gevangen genomen, zich bevinden, de hertog en de hertogin d'Almazen (de heer en mevrouw St. Priest), mevrouw de Podenas, de Rosambo, de hertog d'Escars, de Menars en de Bourmont, de zoon.

Onderscheidene twee gevechten hebben beden plaats gehad; het een tusschen den generaal *Prava*, directeur van het personeel van oorlog en de generaal *Dubin*; een ander tusschen den heer *Marut Delombre*, commissaris van politie en den heer *Nugent*, uitgever van het carlistisch dagblad *le Revenant*; de heer *Nugent* is ligt gevond.

Uit Rhodéz (Aveyron) wordt gemeld. Eene afschuwelijke misdaad is te St. Symphorien, arrondissement van Espalion, gepleegd. De kerk en de pastoor zijn in brand gestoken en de pastoor is vermoord; zijne dienstmeid is even als hij het slagtoffer van de woede der heeswichten geworden; het lichaam van den pastoor is niet terug gevonden; men denkt dat hetzelfde onder de puinen begraven is geworden; de justitie vervolgt met kracht en ijver de glegers dezer gruweldaad.

Laatstleden donderdag heeft Mr. de aartsbisschop het gasthuis van de heeren St. Lazaristen, hetwelk zal gesloten worden en nog een ander in dezelfde straat gelegen, bezocht; de prelaat heeft overal woorden van troost en hulp toegeproken; des avonds is hij naar de kerk van den heiligen *Thomas van Aquin*, alwaar dien dag het veertig uren gebed plaats had en des anderen daags naar de kerk van den heiligen *Sulpitia* tot datzelfde einde, gegaan.

In het afgelopen jaar hebben wij vermeld hetgeen er te Toulon in de goede week plaats had; het was gebruikelijk dat al de schepen op de reede en in de haven teekens van rouw op goeden vrijdag gaven; en dat het admiraalschip de verrijzenis van den Zaligmaker met een salvo van 21 kanonschoten begroette; deze salvo, die de boven der goddeloosheid hinderde, werd in den afgelopen jare belet, doch dit jaar heeft het kanon van het admiraalschip de groote plegtigheid der christenen wederom aangekondigd; men heeft ongetwijfeld vermeent dat eene oude gewoonte en de wenschen eener talrijke bevolking meer verdienden geëerbiedigd te worden, dan de jaarsche afkeer van eenige geheime of verklaarde vijanden van eenen godsdienst die den roem van hun land en het geluk hunner vaderen uitmaakt lieft. (Am.)

De processie van goeden vrijdag heeft te Ancona op verzoek van den generaal *Cubieres* plaats gehad; de fransche troepen hebben dezelfde vergezeld; de flotille, die voor de haven ten anker lag, heeft de rouwlag geheschen; op paaschdag hebben de generaal, deszelfs staf en al de officieren de hoogmis die in de hoofkerk door den kardinaal bisschop *Nembrini* geleerd is, bijgewoond.

De geneesheeren en zedemeesters kunnen eene verschillende manier hebben van de cholera morbus te beschouwen. Maar zie hier wat wij hun beide als een onderwerp van studie en waarneming kunnen bezorgen. Vaugirard is eene gemeente van ongeveer 7000 zielen. Er hebben aldaar, op het hevigste der besmetting, verschrikkelijke tooneelen van moord en volksgisting plaats gehad, naardien zij voor haar deel twee moorden heeft gehad, van de 7 of 8, die als gewaande vergiftigers het slagtoffer geworden zijn, van de doldriftigheid eener opgeruide bevolking. Wel nu, ten gevolge dezer gisting heeft men de cholera eensklaps op Vaugirard als op eenen buit zien aanvallen en de volken met eene ongelooftijke woede daoveremen. Zij heeft hareslagtoffers naar evenredigheid viermaal meer dan te Parijs verslonden. Maar naar evenredigheid, waren de harttochten der manie

aldaar ook meer verhit, en hare buitensporigheden van woestheid heviger. Zij, die er getuigen van geweest zijn, sidderen er nog van, en men heeft bij deze gelegenheid gezien al wat de volksgisting en verblinding verschrikkelijks kunnen opleveren. Twee vreedzame lieden (een oud militair en een schoolmeester) kwamen zamen een uurtje in eene herberg doorbrengen, om aldaar een verzoekschrift op te stellen, dat de eerste aan den minister van oorlog wilde indienen. Op dit oogenblik hoorde men door de straten geschiednissen van vergiftigers, uit de dagbladen getrokken, en proclamatiën van den prefect van politie *Gisquet* uitschreeuwen. Meer was er niet noodig om de verbeeldingen te ontsteken en de menigte gereed te maken om de eerste verdachten, welke haar in de hand mochten vallen, te verscheuren. Het op en neer wandelen, het vertrouwelijk voortkomen der beide ongefukkigen, die over hun verzoekschrift handelden, bragten over hen de straffe des doods. Terwijl men den eenen met straatsteen vermoordde, vlugtte de andere bij den commissaris van politie in. Daar uit gehaald zijnde, werd hij in stukken gescheurd en een uur lang, met het aangezicht ter aarde, door de straten gesleept.... Van dit oogenblik belastte zich de cholera morbus om aan die zinnelooze bevolking te leeren, dat men niet met vergiftigers, maar met haar te doen hadt; en weinige dagen waren voor haar voldoende om het tiende gedeelte derzelve weg te nemen. Men moet hier misschien iets anders in zien dan een onderwerp van physiologische studien.

Zoo men verneemt heeft Z. M. de drie leden der commissie, de heeren *P. Hendriks*, *P. H. Baakers* en *D. J. A. Artsonius*, met eenen hoogstleijenden brief vereerd, ten geleide van drie briljante ringen, als een bewijs van erkentenis en dankbetuiging voor de door hen met zoo veel zorg en bekwaamheid vervulde taak.

Belgie.

BRUSSEL, den 10 Mei.

De ratificatie van Rusland is in den morgen van dinsdag j. ten elf ure, aan ons ministerie van buitenlandsche zaken aangekomen. Een raad van ministers is terstond bijeen geroepen; hij heeft tot drie uren in den namiddag geduurd. Een nieuwe raad is des avonds gehouden en heeft tot middernacht voortgeduurd. Na den raad is de koerier *Wittouck* naar den heer *de Meulenaere* te Brugge gezonden, om denzelven naar Brussel terug te roepen. (Courrier.)

De heer *de Meulenaere* is te Brussel terug gekomen sedert gisteren. In den avond is er raad van ministers geweest. Men spreekt thans van een 5gste protocol, hetwelk ten oogenmerk zou hebben alle hervatting van vijandelijkheden tusschen Belgie en Holland te verbieden, dat men ons zelfs eene ontwapening zou voorschrijven en eindelijk de punten zou aanduiden, omtrent welke men zich op nieuw met Holland moet verstaan. Het zonden zijn: die over de vaart, de schuld en het grondgebied. (Emancipation.)

De minister van oorlog heeft aan dien van finantien geschreven, dat er troepen vertrokken zijn, om onze douanen tegen de belediging der Hollanders te beschermen, en hun bevel gegeven is geweld met geweld te keeren.

De majoor der genie *Cambier* is naar Tongeren vertrokken, met last om eenige versterkingen rondom de stad te ontwerpen, die haar tegen eenen overval zonden kunnen beveiligen.

Uit Doornik schrijft men van den 8sten, dat men er in de laatste dagen weder twee vaartuigen met bommen, houwtijzers en affuten, uit de citadel der stad geladen had, om naar Antwerpen te worden vervoerd.

Van den 11.

De leden van de kamer der vertegenwoordigers hebben zich gisteren vereenigd. Slechts een en veertig leden opgekomen zijnde, heeft de zitting geen voortgang gehad. De heer *de Meulenaere* was de eenige van de ministers die in de kamer tegenwoordig was.

Wij kunnen de tijding bevestigen van de aankomst te Brussel van het 5gste protocol, waarvan het gouvernement kennis heeft en dat voor Belgie nog nadeeliger is dan het protocol n. 5, waarvan het gouvernement thans het beslaap niet meer durft tegenspreken. Wat de russische ratificatie aangaat, in den laatst gezonden is het voorbehoed, vermits dat de alleenheerscher aan deze ratificatie gehecht heeft, en alhoewel wij nog niet kunnen zeggen, hoe dit voorbehoed letterlijk uitgedrukt is, kunnen wij verzekeren, dat het weinig verschil van hetgeen wij er voor eenige dagen van gezegd hebben. De kwestie betreffende de schuld, die aangaande de vaart door de wateren tusschen de Schelde en den Rijn, de kwestie van den weg door Sittard moeten, op nieuw beslecht worden, aangezien de heer *van de Weyer*, huijzen autorisatie van ons gouvernement, tot de voorwaardelijke ratificatie van Rusland toegetreden is. De Luxemburgsche kwestie, anderdeels door het prussisch en oostenrijksch voorbehoed hernieuwd zijnde, zoo kan men zeggen,

het België zich nog in dezen diplomatischen valstrik vangen, dat het weder tot onzekerheden, even lang en even pijnlijk als de genen, welke het reeds doorworsteld heeft, zal terug gebragt worden. (Courrier)

— De *Courrier* meldt dat in den avond van den 10 daver, in den raad van ministers besloten is, den heer van de Weyer terug te roepen. De Koning zou volgens dat blad over het gedrag van dien gezant verontwaardigd zijn, die de russische ratificatie in de hewoordingen, waarin zij vervat is, aannemende, strijdig met zijne instructies schijnt gehandeld te hebben. De *Emancipation* heden morgen nitgekomen, bevestigt deze tijding niet, doch zegt nopens voormelde samengroeping alleen het volgende:

« Het algemeen gevoelen, dat de strekking heeft om de samengroeping van den heer van de Weyer als eene noodzakelijke voldoening te beschouwen, gaat voort zich met kracht te uiten. Het ministerie schijnt tot eene eenvoudige weigering te neigen. Het is waarschijnlijk, dat er te dezen aanzien geen besluit zal genomen worden, dan nadat de kamer van haar gevoelen heeft doen blyken. »

— De *Moniteur* behelste gisteren de bevestiging van het verschijnen der cholera te Kortrijk. Hij voegt er echter bij, dat de ziekte zich aldaar, voor als nog, in veel ligteren graad dan ergens elders voordoet, en nog alleen de bewoners van eene behoeftige en ongezonde wijk der stad aangetast heeft.

— De generaal *Niellen*, is met verlof voor eenigen tijd naar Parijs verrokken.

— Men merkt thans, schrijft men uit Doornik, tijdens het verhaal van een uit Antwerpen gekomen reiziger, in die stad mortieren op van eene nieuwe uitvinding, te Luik van ijzer gegoten, achteen voeten lang, ieder 11,800 kilogrammen wegende, en welke men zegt bijna twee uren ver te dragen!

DE WETENSCHAP EN DE CHOLERA.

De wetenschap is, in datgene wat zij het verhevenst heeft, een geschenk des hemels. Het is God die haar schenkt, gelijk hij den geestdrift, de ingeving en het vernuft schenkt. Hij laat, wanneer het Hem behaagt, uit zijnen boezem eene scheppende en vruchtbare gedachte uitgaan. Een mensch ontvangt dezelve, bepeinst haar en brengt haar naar buiten voort. Aldus geschieden de ontdekkingen: aldus worden de kunsten meer volmaakt, aldus worden de geheimen der natuur geopenbaard. En een ieder betuigt zijnen dank aan het Toeval!

De wetenschap is, in haar nuttig gedeelte, ook eene zeer groote weldaad des Scheppers. Zij is eene vuurstraal, welke de wolk opent, om den reizenden mensch in deze koude wallei des levens te verwarmen; zij is de zoete stem des hemels, welke vergiffenis schenkt en vertroost; zij is een onderpand van verzoeking. Zij is een voorsmaak van het vaderland, een geheimzinnige stoel van den hemelschen schat, welke aan de moeijelijke strijd der deugd als eene belooning wordt aangeboden.

Maar de mensch vergeet dikwijls den oorsprong der wetenschap. Zijn geest wordt dronken van de dampen des hoogmoeds. Hij zegt: ik ben het, die handel, die ontdekt en die behoudt; en hij verheft zich in de magt van zijn vernuft. Dan maakt God hun beschaamd. De geopenbare wolk heraluit zich en de ware wetenschap blijft in den hemel. De mensch heeft niets meer dan de zijne, eene ijdele, beperkte en onvruchtbare wetenschap.

Ziet eens, ten einde deze leer beter te begrijpen, hetgeen op dit oogenblik gebeurt. Beroemde zich de kunst niet bijna den sluier te hebben verschend, welke deze wereld bedekt? Geleefde zij niet, als een andere *Prometheus*, het vuur van den hemel te hebben gehaald? Het welk eene vrijpostigheid noemde zij de zwaarigheden om dezelve te overwinnen, de ziekte om ze te genezen, ja den dood zelven om hem te bestrijden! Zij zeide: Wat zal ik niet beklimmen? Welke hinderpalen zonden de gedachte des menschen kunnen staande houden? Welke geheimen zijn voor zijne rede ondoorgrondelijk? Welken! De kunst is thans overwonnen, de wetenschap des menschen is vernederd. Het het binnenste van Azie is een verschrikkelijke geassel, op de vleugelen der winden gedragen, Europa komen overvallen; Europa, dat klassieke land der beschaving en der wetenschappen, hij ligt alom overdekkende verwoestingen aan. Hij slaat, hij werpt ter neder, hij brandt als de bliksem. Bit alle stralen hoort men een kreet van ongerustheid en wanhoop ongaan. De dood is overal verschrikkelijk en onaf te wijzen. Die de lucht doorklieft. De verwoesting bestaat in alle familien; de vrees heeft aller harten verstaard. Wat vermag de wetenschap des menschen om zoo groote ongelukken te herstellen? De doctoren handelen niet omlander, terwijl de dood werkzaam is. Zij zoeken de natuur ter hulp, in het midden zelfs der sterven den, die hande half inroepen, en huns grondige onderzoekingen, hunne geleerde woorden loopen op niets uit. De dood zwaait zijne bloedige vaan boven hun hoofd om als het ware zijnen zegespraak bekend te maken en daarmee te gelijk het

gebrek der menschelijke wetenschap. Heft een oogenblik de oogten hemel, o gij ervarene doctoren! Van daar alleen kan de waarheid en met haar het heil der wereld afdalen. Te vergeefs slaat uw doordringend oog dezen geheimzinnigen doodsangst gade. Te vergeefs zoekt gij in de ingewanden van het slagtoffer het geheim van zijnen dood. Dat geheim ligt in de gedachte van God. Het gebed alleen, het ootmoedig en onderworpen gebed, kan hetzelfde van daar doen afdalen.

CORRESPONDENTIE.

Het aan de redactie van dit dagblad bij herhaling toegezonden stuk, van eenen zich noemende *Linnenwever*, kan niet geplaatst worden, uithoofde noch de persoon des schrijvers, noch de plaats of gemeente, die bij zekeren knoopen, zoo hij schrijft, moet liggen, bij dezelve bekend is; daar de redactie alle personaliteiten vermijdt en zich niet wil inslaten met onangenaamheden, die tusschen burgers en hunnen burgemeester plaats hebben en de schrijver zich beklagt, dat de burgemeester de door Z. M. den Koning bepaalde inkwartierings-gelden, die de inwoners zoo deugdelijk toekomen, niet ten vollen uitbetaalt en bovendien die uitbetaling, in plaats van op het nu onlangs vernieuwd raadhuis, tot welks onderhoud de ingezelaven jaarlijksch moeten bijdragen, ten zijnen woonhuise, waartoe tappingering wordt uitgeoefend, moet geschieden, willen de ingezelaven zich niet gedwongen zien naar willekeur geïnkwartierd en brutaal behandeld te worden, zoo raden wij den schrijver aan al zijne klagen bij de bevoegde autoriteit te doen, dan zal het blyken waartoe de vexatien en ingehouden wordende inkwartierings-gelden indien zulks waar is, verstreken en dan kan hij zich verzekeren, dat Z. M. de Koning zulks zal weten en met dien burgemeester, naar bevind van zaken zaden zal worden gehandeld naar behooren.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

124. * Bij T. L. THOMPSON, Boekdrucker en Verkooper, te Rotterdam, komt van de Pers: 1°. M. A. VAN STEENWIJK, R. K. P. en P. te Zostermeer en Zegwaard, VOLLEDIG LEES- EN GEBEDEN-BOEK VOOR KATHOLIEKEN, door J. M. VON SAILER, Aartsbisschop van Regensburg, naar de vierde verbeterde uitgave uit het Hoogduitsch, in 12° groot ruim 1100 bladz.; prijs, ingenaaid bij inteekening f 3.50, buiten inteekening f 4.50; tot den 25 Mei, zullen dezelve nog tegen inteekeningsprijs worden afgeleverd. Van denzelfden Eerw. Vertaler zijn bij den uitgever nog gedrukt en te bekomen: 2°. SAILER, BRIEVEN AAN ALLE EEUWEN DER CHRISTELIJKE TIJDREKENING, tot den 25 Mei, bij inteekening f 1.80 per deel; de 5de, 6de en 7de bundel (waarmede dit Werk compleet is) zijn ter Perse en zullen in den loop van dit jaar worden uitgegeven. 3°. SAILER, Onderrichtingen voor Huisgezinnen. 4°. Leven der Apostelen. 5°. Leven van de H. Maria. 6°. Rybelsche Litaniën. 7°. Ene honderd vijf en zestig Spreuken. 8°. Gebeden voor de behoeften dezer Dagen (inhoudende Gebeden voor den Koning, het Vaderland, in Oorlogstijden, bij besmettelijke Ziekten enz.); prijs van n° 3 tot 8 per Exemplaar 20 cents. 9°. Leven van Gebedenboek voor Roomsche Katholyken, door ALEXANDER PRINS VAN HOHENLOHE. 10°. Gebedenboek voor Roomsche Katholyken, naar het Hoogduitsch, van J. J. NATHER, 3de druk (ter perse). 11°. Zondagblad voor Roomsche Katholyken, 2de druk; prijs f. 3-25. 12°. Lessen en Evangelien; geheel nieuwe verbeterde uitgave (ter perse). 13°. De Morgenster, of de Zogenaamde Eucharistische Geschiedenis, naar het Fraansch van P. A. DE CHATEAUBRIAND, 3 deelen in carton, met fraaie platen en vignetten, f 7.50. 14°. De Ware Gediensel, door P. SCHOUTEN, geheel vernieuwd en verbeterde druk; prijs f 3.50.

BEKENDMAKINGEN.

123. * Alle diegenen welke iets verhandeld zijn en of te vorderen hebben van den boedel en nalatenschap van wijlen den wed. J. R. H. S. JOSEPHUS GUILLELMUS J. O. GELVANGER, oud secretaris-generaal van het voormalig provinciaal bestuur en laatste president der rechtbank van eerste aanleg zitting houdende te Hertogenbosch, en aldaar overleden den 20 december 1851, gelieven daarvan betaling en opgave te doen voor den 1 juli 1852, ten kantore van den notaris VAN FENEMA te Hertogenbosch, verzoemd.

* Hertogenbosch, den 10 Mei 1852.